

Bezoek Klein-Willebroek

We beginnen ons bezoek in het gemeentelijk museum Sashuis

1. Sashuis

Het Sashuis (ook bekend als Spaans huis) gelegen langs de oude arm van de Vaart van Willebroek, belicht de ontstaansgeschiedenis van het kanaal en de daarmee verbonden geschiedenis van (Klein)-Willebroek.

Het oorspronkelijke Sashuis werd in 1573, samen met de aanleg van het Sas, gebouwd.

Door de tumultueuze periode (tijd van de Spaanse overheersing) werd de sasmesterswoning herhaaldelijk beschadigd en uiteindelijk vernield. In 1608 werd een nieuw en (huidig) Sashuis gebouwd. Deze datum werd met smeedijzeren cijfers in de gevel aangebracht.

Na de sluiting van het Sas van Klein-Willebroek in 1980 verloor het Sashuis, en dit na 5 eeuwen, zijn oorspronkelijke functie.

Na een grondige restauratie werd het Sashuis in 1987 officieel als gemeentelijk museum geopend.

Het biedt nu onderdak aan het infokantoor en in het museum zelf kan men collecties bezichtigen die te maken hebben met de geschiedenis van de vaart.

- wat/onderweg:

- gelijkvloers: vaste collectie
- geschiedenis sashuis + vaart (info: eindwerk Clemy Janssens)
- maquettes (oude v. KLWBK + nieuwe Boulevardbrug)

Nieuwe Boulevardbrug

In augustus 2005 gaf Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur Kris Peeters het startsein voor de vervanging van de oude Boulevard brug over het Zeekanaal Brussel-Schelde, in het verlengde van de N177. De eerste onderdelen van het beweegbare gedeelte van de nieuwe brug werden op zaterdag 24 februari 2007 op hun plaats gehesen.

De huidige Boulevardbrug is sterk verouderd en vormt met zijn smalle vaargeul al jaren een knelpunt op het kanaal. Met name de toegankelijkheid van het Zeekanaal Brussel-Schelde voor zeeschepen en grote transporten wordt er door bemoeilijkt, terwijl anderzijds ook het omgevende wegencomplex aan vernieuwing toe is.

De nieuwe brug moet dan ook zowel de scheepvaart als het wegverkeer ten goede komen en zo een meerwaarde creëren

voor de haar omgevende regio, die stilaan uitgroeit tot een van de belangrijkste logistieke knooppunten in Vlaanderen. De landhoofden voor de nieuwe brug, net opwaarts de oude Boulevardbrug, zijn ondertussen klaar, zodat in een volgende fase werk kan worden gemaakt van het beweegbare gedeelte. De constructie hiervan is al enkele maanden aan de gang in de ateliers van Victor Buyck Steel Construction NV in Eeklo, zodat de eerste gedeelten op hun plaats konden worden gezet. Het betreft met name de rotatieas en het tegengewicht, die van cruciaal belang zijn voor de beweeglijkheid van het brugdek zelf, dat naar alle verwachting begin juni zal kunnen geplaatst worden.

Ondertussen zijn ook de plannen klaar voor de wegeis rond de nieuwe brug. De aanleg van de eerste delen ervan, met name de wegeis tussen Zeekanaal en Rupel, zal nog dit jaar starten.

Daarmee zit alles op schema om de nieuwe brug in 2008 in gebruik te kunnen nemen.

- eerste verdieping: wisseltentoonstelling
 - 2007: Scheepswerven in Klein-Willebroek (catalogogje zal vanaf april in museum beschikbaar zijn)

2. Sasplein

- wat/onderweg:

- saskom + sashuis buitenzijde
- standbeeld boottrekker (jagen, paardenafspanningen, beenhouwerijen,...)
- wapenschild Willebroek + vlaggen (heraldiek)

Wapenschild Willebroek

Sinds 1977 bestaat Willebroek uit de fusiegemeenten Blaasveld - Heindonk - Tisselt en Willebroek. Op 01/07/2005 telde de gemeente 22.947 inwoners en behoort tot het arrondissement Mechelen.

Het wapenschild: 'In zilver, een schuinbalk van sabel, beladen met drie afgerukte leeuwekoppen van goud, getongd van keel, geplaatst in de

richting van de schuinbalk'. (uit: 'Van Evers en Heiligen').

In de 15e - 17e eeuw gebruikten de schepenen van Willebroek een zegel waarop een schild met een dwarsbalk en een schuinkruis prijkt, dit is het wapen van het huis van Grimbergen. In 1853 werd aan Willebroek echter het wapen toegekend van de familie Helman, laatste heren/baronnen van Willebroek vóór de Franse Revolutie.

Provincievlag

Naast de gemeentevlag, Europese, Belgische en Vlaamse vlag bemerken we een veelkleurige vlag, welke wat meer uitleg vraagt.

Net zoals het provinciewapen is deze vlag door het ministerieel besluit van 7 januari 1997 bekrachtigd. Daarmee heeft de provincie een nieuw en in het oog springend symbool verworven waarmee ze haar actieve aanwezigheid op vele maatschappelijke terreinen kan affirmeren.

De provincievlag bevat de hoofdkleuren van de 3 arrondissementen:

- rood & wit voor Antwerpen*
- geel & rood voor Mechelen*
- wit & blauw voor Turnhout*

De huidige provincievlag vanaf 07 januari 1997: 'geschaakt van vierentwintig stukken met vier rijen, het stuk aan de broekhoek en dat aan de vluchtop van wit, de zijdelings aansluitende stukken achtereenvolgens van blauw, van geel, van rood en van wit'.

(uit: 'Van Evers en Heiligen')

3. Naar Rupeldijk en veer

- wat/onderweg:

- Boom aan de overkant
- veerdiensten

Veerboot 'Heen en Weer' vaart dag in dag uit, zeven dagen op zeven, ook zaterdag, zon- en feestdagen. Gratis, ook voor fietsen.

Zomerperiode (01 april tot en met 30 september): 07.00 u - 21.00 u

Winterperiode (1 oktober tot en met 31 maart): 07.00 u - 18.00 u

(vertrek op het uur en op het half uur).

Let op! Géén overvaart: 12.30 u (= middagpauze),

uitgezonderd woensdag: géén overvaart: 11.30 u (= middagpauze).

- Rupel
(Meer info in verschillende eindwerken, o.a. bij Marc Reyniers)
- Rupelbrug
(bouw begonnen in 1937 en in 1939 door koning Leopold III ingehuldigd, in WO II ondermijnd maar ongeschonden in handen van de geallieerden gevallen - zie daarvoor ook punt 5)
- Sigmadijken
(het Sigma-plan waardoor de dijken van Schelde en zijrivieren werden opgehoogd. Na de overstroming van 1976 werd er definitief mee begonnen. Door het trekken van de nieuwe dijk moesten enkele huizen hier verdwijnen maar de veiligheid verhoogde zeer en intussen zijn die dijken zeer belangrijk geworden voor de toeristische sector - wandelaars/fietsers)

Wapenschild Boom

Het Boomse wapen uit 1842, gebaseerd op oude schepenzetels, werd in 1987 opnieuw bekrachtigd. Boom maakte oorspronkelijk deel uit van het land van Grimbergen, bezit van een tak van de familie Berthout.

In 1290 werd het samen met Rumst, Terhagen, Willebroek, Ruisbroek en Heindonk hiervan afgesplitst om met de genoemde dorpen het Land van Rumst te vormen.

De toenmalige heer verkocht Boom in 1663 aan Joris Bosschart. Voortaan vormde het een afzonderlijke heerlijkheid met eigen heren. In 1837 besliste de gemeenteraad van Boom de erkenning van een zegel en wapen aan te vragen, steunend op zegels van de schepensbank waarvan het oudste volgens sommige bronnen uit 1645 zou dateren.

Onze Lieve Vrouw, afgebeeld op deze zegels, is de patrones van de kerk van Boom. De boom waarvoor ze staat verwijst wellicht naar de naam van de plaats.

De kleuren werden gevonden op een afbeelding van het wapen van Boom in de vroegere woning van de plaatselijke heer. (uit: tenboome/jaarboek 1991-1992)

*- De gemeente behoort tot het arrondissement Antwerpen
- 'In zilver een gekroonde Onze-Lieve-Vrouw met kind Jezus en scepter van natuurlijke kleur, haar mantel van lazuur (blauw) bezaaid met sterren van goud, staande voor een eik van sinopel (groen) op een zwevende grasgrond'.*

(uit: 'Van Evers en Heiligen')

4. Over sas naar Van Enschoedtbrug

- wat/onderweg:

- schutsysteem

uitleggen hoe het versassen of schutten van een schip gebeurt (zie o.a. ook eindwerk Carl Buts)

- verschillende deuren

aan Rupelkant: nieuwe roldeur - aan kanaalkant: oude puntdeuren Sas is sedert 4 jaar opnieuw open en wordt tijdens het toeristisch seizoen gebruikt voor de pleziervaart. Zodoende moeten jachten niet meer langs de grote sluis van Hingene

5. Van Enschoedtbrug

- wat/onderweg:

- geschiedenis van de brug
- ontstaan

- inhuldiging
- bevrijding
- afbraak

Tolbrug Wwe. Van Enschoedt (tussen Boom en Klein-Willebroek)

De brug Weduwe Van Enschoedt, 235 meter lang en 4,60 meter breed, werd geopend in 1853. Ze was privé-bezit van de 'Société Wwe. Van Enschoedt', die een vergunning verwierf voor 90 jaar, met het recht toegelden te eisen.

Een 'natte anecdote:

De eerste steenlegging voor deze tolbrug had plaats op 21 juli 1851. Een 'natte' anecdote is hieraan verbonden. Gouverneur Jan Teichmann (van 1845 - 1862) en de provincieraad begaven zich naar Boom om tot de plechtigheid en de inhuldiging over te gaan. Nauwelijks stonden de Gouverneur en de provincieraadsleden op een daartoe getimmerde tribune, of deze stortte in, en al de genodigden tuimelden in het water en in het slijk. Gelukkig was het laag tij. De inwoners van Boom deden hun best om hen te redden. De provincieraad van 22 juli betuigde plechtig zijn dank aan de Bomenaars voor hun edelmoedig gedrag in deze 'rare' omstandigheden.

Overige belangrijke data met betrekking tot de tolbrug:

- 1852: inscriptie op het grijze bruggenhoofd zelf
- 1853: brug geopend: inhuldiging en ingebruikstelling
- 1944: geallieerden o.l.v. Colonel Silvertop bevrijdden via deze brug Boom en
de Rupelstreek en trokken verder naar Antwerpen
- 1945: brug gesloopt

- jazzclub Het Veerhuis

Deze Jazzclub (New Orleans Jazz) is geopend elke 1e en 3e zaterdag van de maand van 21.00 u tot 01.00 u, behalve in de zomermaanden juli en augustus.

The Fondy Riverside Bullet Band is nu gevestigd in Jazz Club in Klein-Willebroek.

Zie ook de rode kattenkoppen op de drie geschilderde borden in de ramen van het gebouw. Er blijven nog twee "founding fathers" over: de broers Johnny en Camiel Van Breedam.

Camiel Van Breedam (° Boom, 29/06/1936)

Camiel Van Breedam (zijn vader Frans was loodgieter), plastisch kunstenaar, assemblage-kunstenaar en gebruikte afgedankte voorwerpen, o.m. versleten fietskettingen, andere fietsonderdelen,

blikopeners, een muizenval, enz. Hij was leerling van Octave Landuyt.

Prijzen: o.a. Berthe-Artprijs en de Louis-Paul Boonprijs.

De plastisch kunstenaar zocht ook een toevlucht in de muziek.

Anekdote: het verhaal over de manier waarop de naam van het orkest is ontstaan, is zuiver Rupeliaans.

Dit verhaal situeert zich aan de Rupelkaai in Boom (voormalig café 'De Veerdam', Kaai 21 - op hoek van het Bruidssluiersteegje en de Kaai) bij Maria Lissens, beter gekend als 'Mit de kogel'. Zij was cafébazin in de jaren '60 en hield van grappen en grollen maar het meest van haar 14 (!) katten, die allen luisterden naar de naam 'Fondy'.

Daar legde Camiel Van Breedam (trombone) met zijn broer Johnny (trompet) de basis van het huidige jazzorkest, genaamd 'The Fondy Riverside Bullet Band' (gesticht in het Booms café 'De Veerdam' in 1967 en dit jaar culturele ambassadeurs 2006 van de gemeente Willebroek).

'The Fondy Riverside Bullet Band'

naam van oever engels voor kogel
de katten v.d.rivier (naar bijnaam cafébazin Mit de kogel)

6. Via de Rupeldijk rond wandelen tot Heindonksesteenweg en vaart

- wat/onderweg:

- natuur: putten De Naeyer

Natuurgebied is ook te bezoeken met natuurgids. Een aanrader!

- jachthaven

- oude en nieuwe arm

De arm naar het sas van Wintam werd in 1922 ingehuldigd, van toen af moeste de schepen niet meer allen via de sas van Klein-Willebroek maar konden ze via het 'nieuwe sas' veel verder stroomafwaarts de Rupel op. Intussen is dat ook gesloten en vervangen door de nieuwe zeesluis van Hingene die het kanaal sedert 1997 rechtstreeks met de Schelde verbindt.

- brug van Dumon

nieuwe, kleurrijke brug over de oude kanaalarm, die daar voor het vrachtvervoer van en naar de containerkade werd aangelegd.

7. Over bruggeske naar Westvaarddijk en Schoolstraat

- wat/onderweg:

- monument van het Schippersgezin

(werd ingehuldigd op 09/09/1979 door toenmalig minister van cultuur Rika De Backer)

- schippersschool

Tussen 1927 en 1986/88 was hier een school met internaat voor schipperskinderen gevestigd. De school sloot in 1986 haar deuren en het internaat in 1988. Honderden kinderen zijn hier naar school geweest. In 2004 was er in het Sashuis een tentoonstelling over deze school. Bij die gelegenheid werd er een boek overuitgegeven. Te verkrijgen bij de toeristische info in het Sashuis of bij de gemeentelijke cultuurdienst in cc De Ster.

- kerk

Kerk van OLV Onbevlekt Ontvangen

Parochie opgericht in 1893. Neo-gotsche kerk gebouwd in 1899-1901 door E. Careels naar plannen van L. Blomme. In 1902 ingewijd. Iets achteruitspringend en t.o.v. de rooilijn schuin ingeplant tussen lintbebouwing. Georiënteerde, driebeukige longitudinale kerk met basilicale opstand van zeven trav., lager koor met vlakke sluiting tussen sacristie en bergplaats, ten zw ingebouwde toren van vier geledingen onder leien spits. Baksteenbouw met schaars gebruik van zandsteen, onder leien zadel- en lessenaarsdaken. Al dan niet gekoppelde spitsboogvensters en -nissen; halfronde traptoren met rondboogfries. W.-voorgevel met toegang in r. torentrav.: spitsboogdeur in geprofileerde zandstenen omlijsting. Bak- en natuurstenen interieur met spitsboog arcaden op zuilen met lijstkapiteel. Schip en koor met houten spitstongewelf en gepolychromeerde gordelbogen op colonnetten, zijbeuken met half spitstongewelf. Portaal, doopkapel en zijkapellen met kruisribgewelven, resp. van steen en van hout. Eerste trav. met houten plafond van moer- en kinderbalken. Gedenkplaat: 'L. Blomme/E. Careels/1899-1901'. Meubilair. Gepolychromeerd monumentaal kruis in koor. Gepolychromeerde heiligenbeelden. Gepolychromeerde neogotische Kruisweg van plaaster. gesigneerd Th. Koob. Voorts neogotisch meubilair uit de bouwperiode n.o.v. P. Roemaet, o.m. hoofdaltaar met houten retabel.

In februari 2003 werd de kerk van Klein-Willebroek door een brand verwoest. In september 2001 vierde de parochie in Klein-Willebroek haar honderdjarige bestaan. Enkele maanden later werden er werken uitgevoerd aan het dak van de kerk, waarna de roofing 'snachts vuur vatte. Het dak brandde uit en stukken ervan vielen in de kerk. Vele kostbare rekwisieten zijn hierbij verloren gegaan, maar als bij wonder zijn alle glasramen er heelhuids uitgekomen. Op een volksvergadering in Klein-Willebroek bleek dat de kerk niet mag verdwijnen, al was het maar om het dorpsuitzicht te bewaren. Zowel de bewoners als de kerkfabriek wil dan wel dat het als multifunctionele ruimte wordt heropgebouwd. „Dit kan door een ruimte te creëren die zowel voor vergaderingen of tentoonstellingen

geschikt is of als ontmoetingsplaats kan dienen. Hiervoor moeten wel nog de nodige fondsen verzameld worden, en in functie daarvan kunnen de werken beetje bij beetje uitgevoerd worden," zo werd toen voorgesteld. Er werd een vijfjarenplanning opgesteld voor de volledige reconstructie, waarvan de kosten oplopen tot 1 tot 1,2 miljoen euro. Intussen is het dak gerepareerd en het interieur opnieuw opgefrist maar een definitieve beslissing wat de toekomst betreft is op dit ogenblik (begin maart 2007) nog steeds niet genomen.

8. Via Volksstraat tot aan gebouwen Lamot

- wat/onderweg:

- geschiedenis brouwerij/gebouw
- link Boom/Mechelen
- Segers

Brouwerij Lamot

Nu het kantoorgebouw van de firma Seghers-Keppel (enkele jaren geleden overgenomen door een firma uit Singapore). Dit gebouw was niet altijd een kantoorgebouw. Oorspronkelijk was hier de brouwerij Lamot gehuisvest: de enige brouwerij in Klein-Willebroek.

Het gebouw van de oude Lamot-brouwerij is een staalkaart van alle baksteen die er in de loop der tijden in de Rupelstreek geproduceerd is, een 'stenen geschiedenisboek'. Het gebouw zou geen stenen maar houten fundamenteën hebben - het zou inderdaad gebouwd zijn op oude eiken balken, die de eigenschap hebben om als ze afgesloten zijn van zuurstof en in de grond zitten, als het ware te verstenen. Door de vochtige ondergrond waarmee men hier in Klein-Willebroek en omstreken rekening moest houden bleek deze manier van fundering beter en sterker te zijn dan een stenen fundering.

Al in de 17de eeuw horen we van een Hendrik Lamot die het veer over de Rupel in pacht heeft. Hij huurt ook land op het Hoofd van de Heer van Bornem en de Heer van Willebroek. Zijn huis is gelegen "op het Groot Hoofd tegen het schoor De Craeghe".

De oudste kern van het complex dateert van rond 1700, met het voorhuis en de onderbouw van de mouterij. In oude stukken is al sprake van brouwerijen in Klein- Willebroek. Men moet die brouwerijen niet vergelijken met de brouwerijen van nu. Het was indertijd een heel simpel ding: de brouwer was over het algemeen ook taverne-houder en tapte zelf zijn bier. Zelfs grote brouwerijen hadden hun eigen hopland en brouwden hun eigen bier. Bier was de volksdrank - koffie of iets dergelijks bestonden nog niet.

De kuiperij en de paardenstallen dateren waarschijnlijk van rond 1800 en waren gebouwd met gerecupereerd materiaal, dat al ongeveer een eeuw oud was.

In die reeds bestaande gebouwen van de huisbrouwerij met herberg (afspanning Het Hoofd), tegen de Rupeldijk aan start Minand Lamot in 1837 zijn brouwactiviteiten. De 17e eeuwse gebouwen zijn dan gelegen langsheen

het oude sas op de Willebroekse Schipvaart. Deze sluis liep tussen het nog bestaande sashuis van 1608, het overblijfsel van het vroegere vestingwerk, en het brouwerijcomplex.

Het nog bestaande groot huis, toen een 'breedhuis' met 5 traveeën, wordt bewoond door de brouwersfamilie Lamot. De brouwerij zelf wordt in de 19de eeuw steeds verder uitgebreid en omgevormd tot een stoombrouwerij.

De eerste vennootschap dateert van 1856, het moment waarop de achterliggende Farostraat (Faro = een bier vergelijkbaar met geuze) wordt opgeheven als toegangsstraat naar de overzet.

De naam Boomseseesteenweg, vanaf de Schoolstraat en inbegrepen de Farostraat, wordt dan veranderd in Volksstraat. Op dat ogenblik is immers de Wwe Van Enschoot-brug in gebruik genomen en gaat al het verkeer via de oostzijde van het sas. Deze eerste vennootschap wordt 'Het Canton' genoemd.

'Faro' is een zeer populair bier met een laag alcoholgehalte. De naam zou door de Spanjaarden ingevoerd zijn en afgeleid van het latijnse 'farina' = bloem. De Spanjaarden gebruikten deze naam voor een 'wijn' gemaakt van graan. Het was een echt tafelbier, en het wordt nog steeds geproduceerd, zij het in beperkte oplage.

Er komt een stoomketel van De Naeyer (familieverwantschap via de familie Peeters), type 40 m² boiler, die de energie levert voor een stoommachine Bollinckx en voor de brouwketels het rechtstreekse vuur vervangt door stoompijpen. De twee brouwzalen, één voor wit en de ander voor bruin bier of wilde gisting, zijn oudere omgebouwde installaties. Voor het wit bier is de oven voor rechtstreeks vuur nog aanwezig onder de vloer. Er komt ook een stookkamer, twee grote schouwen en een eerste aanbouw aan de oostelijke vleugel van de woning.

Via familiale banden waren de Lamots en de Rypens (bloemmolens Rypens in Boom) bedrijvig in steenbakkerijen, brouwerijen en maalderijen. Er bestonden ook zakelijk en familiale banden met de ketelmakerij en papierfabriek De Naeyer.

Er waren op dat moment 8 brouwerijen in Willebroek en Klein-Willebroek, andere industrie bestond er niet. In 1860 zal Louis De Naeyer toelating krijgen om een papierfabriek op te richten en het gebied echt ontsluiten. In 1907 wordt de nv Brouwerij Désiré Lamot opgericht. Désiré is de zoon van Minand(us) Lamot. Hij wordt geboren te Willebroek in 1841, en stierf in 1924. Gehuwd met Mathilde Rypens, dochter van Camille Rypens van de bloemmolens te Boom. Hij is dus de stichter van de nv Brouwerij Désiré Lamot in de vroegere huisbrouwerij en later stoombrouwerij 'Het Canton' van zijn vader Minandus Lamot.

De negen brouwerijen van Willebroek en Klein-Willebroek hadden in 1907 een productie van 25.000 hectoliter, die niet enkel diende voor de consumptie in de gemeente zelf, maar ook voor de uitvoer naar de onmiddellijke buurt en naar Antwerpen (1911 - jaartal in de gevel).

De voorbouw wordt in 1911 uitgebreid tot mouterij en graanzolders. De combinatie brouwerij + mouterij is zeer uitzonderlijk. Er worden nieuwe bakstenen gebouwen opgetrokken als kiemzolders en magazijnen. De paardenstallen en de kuiperij (waar de houten vaten voor de opslag van het bier werden gemaakt) uit de 18e eeuw blijven verder in gebruik, terwijl het

brouwershuis wordt uitgebreid met twee traveeën en een bureel. De oudste kern is merkwaardig genoeg het best bewaard gebleven.

De brouwerij is het moederbedrijf van de brouwers Lamot, met vestigingen in Boom, Mechelen en Klein-Willebroek.

De brouwactiviteiten gaan door tot 1959, maar eigenlijk is de brouwerij nooit de ramp van 1950 te boven gekomen. Het productiewater voor de brouwerij werd altijd uit het kanaal getrokken. Maar in 1950 lag door de droge zomer het waterpeil op het kanaal zo laag, dat men water vanuit de Rupel in het kanaal liet vloeien. En dat was zeewater i.p.v. zoet water. Resultaat was een mislukte productie, en het zoutgehalte van het water bleef continu te hoog, waardoor men met grote tonnen richting Boom trok om ze daar te vullen met water.

De toenmalige directeur van de brouwerij, André Van Reeth, heeft op dat ogenblik zijn aandelen verschoven naar de brouwerij Lamot Ltd. in Mechelen, waardoor brouwerij Désiré Lamot nog slechts dient voor het bottelen en bierdépot van Mechelen werd. Dit blijft zo tot het einde van de jaren '60. In 1969 gaat ook het cliënteel - de cafés die verplicht waren Désiré Lamot-bier te tappen) over naar Lamot Ltd. Lamot fuseert met Jupiler, en de naam gaat verloren.

Het gebouw in Klein-Willebroek wordt verlaten en dan begint de verloedering, ook al door de jacht op oud ijzer in het gebouw.

Rond 1980 werden poging ondernomen om het geheel af te breken voor de recuperatie van de oude steen: de verschillende gebouwen zijn immers een staalkaart van alle Boomse baksteenfabrikanten vanaf de 18e eeuw. Er werd toen 800.000 BEF geboden voor de afbraak van het complex.

Na twee pogingen tot afbraak werd uiteindelijk het 'dorpsgezicht' van Klein-Willebroek gered door bescherming bij KB van 16 november 1981.

Maar zelfs met deze klassering was de toekomst van de brouwerij verre van veilig. Allerlei slag vandalen, van souvenirjagers tot brandstichters en dieven, hielden er thuis. De inkompoort bvb. werd op een nacht gestolen en later teruggevonden aan de inkom van de woning van een antiquair.

Vijfdejaars architectuurstudenten van Sint Lucas Schaarbeek hadden in 1981 hun eindontwerp gewijd aan dit complex. In 1988 is het gebouw te bezichtigen op de Open Monumentendag, er volgt een tentoonstelling in Willebroek, en enkele krantenartikels zorgden er dan uiteindelijk voor dat een promotor, de nv Ram - later de nv 't Hoofd' de zaak overnam en met de dringende en uitgebreide restauratie een aanvang kon genomen worden. (Volgens het plan zou het complex omgevormd worden tot loftten, die door de kopers zelf zouden worden ingericht.

- het hoofdgebouw met de mouterij, graanzolders, kiemzolders, lagering en keldering zouden volledige woonloftten worden met centrale trappenhal en lift.

- De kuiperij en de paardenstalling tegen de oude Farostraat aan zouden gedeeltelijk worden afgebroken wegens de verregaande verkrotting.

- De brouwerszalen werden als atelierwoning voorzien.

- De meesterwoning aan de Rupeldijk en het Hoofd blijft een woning, de burelen en de conciërgewoning wordt ook woning.

- De vroegere stoommachine-kamer (de stoommachine was een type Bollinckx) en de as worden gerestaureerd in hun oorspronkelijke staat en

ingericht als klein museum over de site en de brouwersfamilie Lamot-Rypens-Van Reeth.

Het geheel wordt georganiseerd rond de binnenkoeren, enkel toegankelijk voor voetgangers en fietsers. Parkeerplaatsen en garages zijn voorzien in de oude, scheepswerfloodsen van Spillemaeckers, waarvan de toegang aan de Antwerpsestraat is, zodat autoverkeer niet door de oude kern komt. De open ruimte tussen de brouwerij en de scheepswerf wordt ingericht als parktuin, terwijl op de daken verschillende dakterrassen en tuinen zijn voorzien.)

In de oude scheepswerfloodsen van Spillemaeckers was er vroeger boven een houtzagerij, beneden een smidse voor bewerking van platen, rivetten en bouten. Hier werd ook een waterput geboord van circa 70 meter diep, om zoet water te zoeken, maar dat mislukte. Dit was maar één van de vele pogingen om in Klein-Willebroek zoet water te vinden. Iedereen haalde zijn water uit het kanaal.

In 1994 wordt het gebouw aangekocht door Hendrik Seghers, achterkleinzoon van Jozef Seghers, getrouwd met Emerentia Lamot, die dan weer een volle nicht was van Désiré, eigenaar van de Lamot-brouwerij. Het gebouw wordt verbouwd en gerestaureerd door de bekende Brusselse architect Samyn, en wordt in dienst genomen in 1996. Vanaf die datum wordt het gebouw de hoofdzetel van de Seghersgroep. Seghers Technology is een bedrijf dat zich specialiseert in het “ontwikkelen van nieuwe en/of het vernieuwen van milieutechnieken”.

Het ‘tweelinggebouw’ aan de overzijde van de Rupel zijn de bloemmolens Rypens (eveneens familie: de brouwerij heette Désiré Lamot-Rypens - tot voor een aantal jaren in gebruik door Belgacom).

Zowel de oude brouwerij in Klein-Willebroek als de gebouwen van de bloemmolens Rypens zijn een prachtig voorbeeld van de schoonheid van oude baksteen, mits goede behandeling en verstandige restauratie.

9. Sasplein

- einde van het bezoek. Eventueel afsluiten met drink.

Praktische info:

- Twee mogelijkheden tot drankpauze in dorpskern Klein-Willebroek:
 - Sachetti's - Sasplein 9, 2830 Klein-Willebroek, 03.888.14.88
gesloten op maandag
 - Zeezicht, Sasplein 14, 2830 Klein-Willebroek tel. 03.844.13.19
gesloten op woensdag

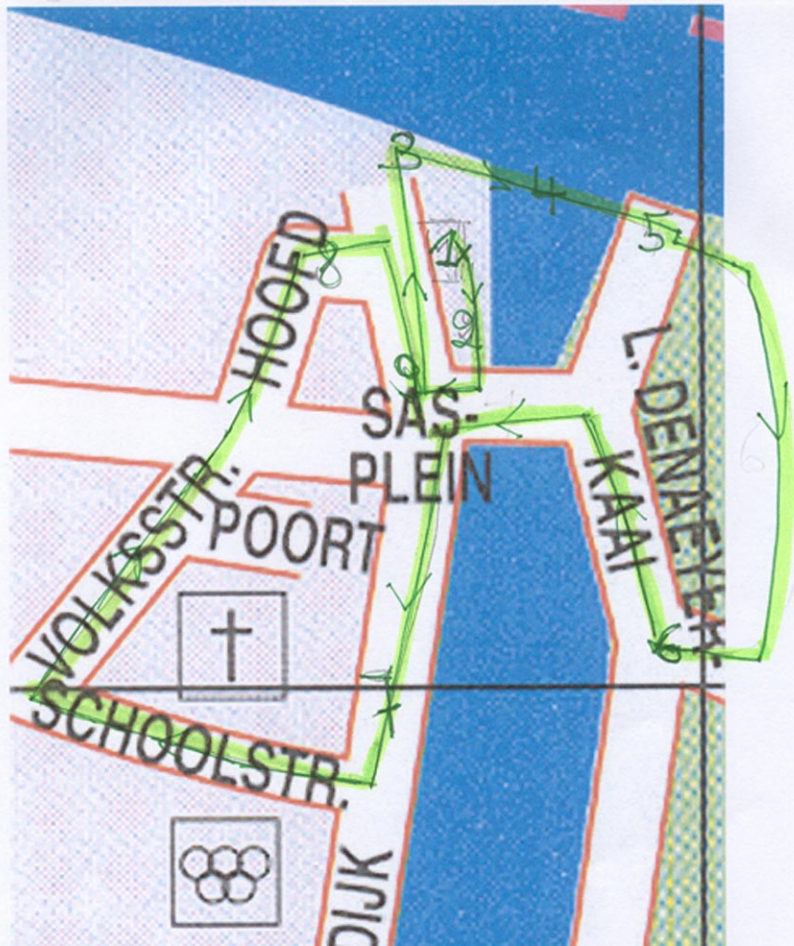
Toeristisch infokantoor:

- Museum Sashuis, Sasplein 18, 2830 (Klein) Willebroek
Tel. 03/886.22.66 - open van 1 april t.e.m. 30 september:

Maandag tot vrijdag van 10 tot 12 en 13 tot 16 uur; zaterdag van 10 tot 12 en van 13 tot 18 uur; zon- en feestdagen van 14 tot 18 uur.

- bijlage: kaartje met parcours

Gerda Cardon, Clemy Janssens & Marc Reyniers

HOOFD

SAS-
PLEIN

L. DENAEMEYER
KAAL

VOLKSSTR.
POORT

SCHOOLSTR.

DIJK

